

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De partibus disciplinæ. Et primò de leiunio, & eius commendatione: de speciebus eius, & de his quæ debent ipsum comitari. Capvt VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

futuro à serpētibus infernalibus punietur. Exo. 4. Proiecit Moy-
 ses virgam, & versa est in colubrum. Pro. 15. Qui increpationes
 odit, morietur. Et eiusde 39. Viro qui corripiētem se dura cerui-
 ce cōtemnit, repentinus superueniet interitus. Eccl. 19. Qui odit
 correptionē, minuetur vita. Vita inquā triplici, scilicet naturā,
 gratiā, & gloriā. Homo qui est sine disciplina, terrens adhæret
 de æternis non curās. Iob 17. Cor eorum longè fecisti à discipli-
 na, propterea nō exaltabuntur. Glo. Qui per disciplinam mini-
 me custodire vitā student, semper per desideria in imis iacent.
 Qui sine disciplina est, in periculo est. Pro. 15. Qui abiicit disci-
 plinam, despicit animam suam. Sicut carnem despicit, qui eam
 non vult sale cōdire. Putrescit enim qui contemnit disciplinā,
 & per consequens abicit omne bonū. Sap. 3. Sapientiam & di-
 sciplinam qui abiicit, infelix est. Fugiunt enim eū omnia bona.
 Talis diabolo multū assimilatur, qui incorrigibilis est. Eccl. 21.
 Qui odit correptionē, vestigium est peccatoris. Diabolus pecca-
 tor dicitur antonomasticè. Cui multū assimilatur qui odit cor-
 reptionē: vt vestigiū valde simile est pedi. Et notandum q̄ lau-
 dabilius est correptionē libenter accipere, quā audacter face-
 re. Aug. ad Hiero. Cū satius sit à tenendo itinere in nullo quā
 in aliquo declinare: multò tamen est mirabilius & laudabilius
 libetè accipere corrigentē, quā audacter corrigere deuiantem.
*De partibus disciplina. Et primò de Ieiunio, & eius commendatio-
 ne: de speciebus eius, & de his quæ debent ipsum comitari.*

CAPVT VI.

Et disciplina ad omnes pertinens, scilicet disciplina proprij
 corporis. Et est disciplina pertinens ad eos, qui præ sunt ceteris
 hominibus. ¶ Prima multiplex est, vt ieiunium, asperitas
 vestium, durities lectorum, peregrinatio, vigiliæ, disciplina ver-
 borum. Secunda verò duplex est. Quædam spiritualis, cūm sci-
 licet delinquentes feriuntur gladio spirituali, quæ specialiter
 pertinet ad prælatos ecclesiæ: quædam verò materialis, cūm
 scilicet delinquentes feriuntur gladio materiali, quæ maxime
 pertinet ad principes terrenos. Omissis alijs partibus disci-
 plinae prosequemur de Ieiunio. De quo scriptura sacra multum lo-
 quitur, & quòd magnæ efficacis est. Ieiunium, vt ait Ildorus
 in libr. Etymolog. est parsimonia victus; abstinentiæque cibo-
 rum. De illo hoc modo dicemus. Primò commendationi eius
 insitemus. Secundò, agemus de speciebus eius. Tertiò tan-
 gemus de his quæ debent concomitari ieiunium. ¶ Circa pri-
 mum notandam quòd ieiunium multipliciter est commen-

dabile. ¶ Primò exēplis. Specialiter exemplo Moyſi qui ieiunauit X L. diebus, & X L. noctibus. Exo. 34. Item exemplo Elię, qui ſimiliter ieiunauit X L. diebus, & X L. noctibus. 3. Reg. 19. Itē exemplo Chriſti, de quo Mat. 4. Et cū ieiunaſſet X L. diebus, & XL. noctibus, poſtea eſuriit. ¶ Secūdo ob hoc quod dicitur eſſe fundamentum virtutum. Hieron. Ieiunium non eſt perfecta virtus, ſed eſt cæterarum virtutum fundamentum. ¶ Tertio, à multiplici ſuo effectu. Ieiunium rectè factum Dei miſericordiã impetrat. Vnde Ionã 3. Facto ieiunio miſeratus eſt Dominus Niuiitis. Itē gratiã Dei conſeruat. Eſa. 30. Dabit tibi Dominus panem, & aquã breuiem, & nõ faciet à te autolare doctore tuum. Item ad intelligentiã & ſapientiã iuuat. Daniel. 1. Tollite Maſas cibaria, & vinum potus eorum, dabátque eis legumina. Pueris autē his dedit Deus ſcientiã & diſciplinã in omnibus & viſionum. Exo. 34. Moyſes XL. diebus ieiunã, legem ſuſcepit. Et Dan. 10. poſt ieiuniũ audiuit ab angelo, Tu ergo animaduerte viſionem ſermonis, & intellige. Eſaia 28. Quē docebit ſcientiã, & quem intelligere faciet auditũ? Ablactatos à lacte, lacte ſcilicet temporalis conſolationis. Item ieiunium cõſolationem Dei & angelorũ meretur. Vnde poſt ieiunium Domini, acceſſerunt angeli, & miniſtrabant ei. Mat. 4. Cornelio ieiunante, & granti apparuit angelus. Act. 10. Et 3. Reg. 19. legitur de Eliã quod ieiunauit X L. diebus & X L. noctibus, & venit ad montem Dei Horeb, vbi Deus cū eo locutus eſt. Item meretur quoadque materiale refectionem a Deo. Sicut enim teſtatur Hieron. Paulus p̄imus eremita ſemper ieiunauit, quouſq; ſibi panis de cælo mitteretur, qui duplicatus eſt cū ad eũ veniſſet Antonius. Cui ille: Eia frater comedamus, duplicata eſt nobis annona. Itē ieiuniũ carnẽ vincit, quę eſt hoſtis familiaris. Hier. ſup. Marc. Ieiunio paſſiones corporis, oratione ſanandę ſunt peſtes mētales. Marc. 9. Hoc genus dæmonũ in nullo poteſt eiici & exire, niſi in oratione & ieiunio. Sicut ait quidã diabolus: Plus cõfidit in adiutorio carnis, quã in alio: quia plus nocet domesticus hoſtis. Ipſe baculo noſtro nos cædit, & manus proprio cingulo ligat, caro quã data eſt nobis in adiutoriũ. ſit nobis in iniuriã & in ſcandalum. Ber. Grauis luſta eſt & grande periculũ aduerſus domesticum hoſtem pugnare, maxime quũ nos adueniſſumus. Et ille ciuis. Hoſtem iſtum fugere nõ poſſumus, nec fugare: circũferre neceſſe eſt, quoniam alligatus eſt mihi, perimere nõ licet, ſuſtentare cogor hoſtem meum, aduerſus me nutritio. Et nota

dum eſt
poſſe vi
here. N
ſunt ei v
bili v
debilis
ſi ligna
gnas, ex
hoc, q
quod d
16. Ecco
ieiuniu
exire à
non hab
ne, amb
bolus a
Immur
& poru
ibi inte
tis ad T
dum eu
re ante
cili eſt
ieiuniu
mo ſpu
rituale
Holoſe
de tribu
trificiu
per mi
uenter
tatē oc
ieiuniu
ſtinent
ciet ad
mus, &
tum ie
fecit g
Chriſt
Non e
ſam p

dum est dignos irrisione illos esse qui dicunt se carnem non posse vincere, quum homo posset ei ieiunando vincula subtrahere. Nō est castrū adeò forte quod nō possit expugnari, si possint ei victualia subtrahi. Nec est pugil adeò fortis q̄ etiā à debili vinci non possit, si fortis necesse habet tenere dietam quam debilis voluerit, nec est ignis adeò magnus, quod non deficiat si ligna subtracta fuerint. Prouerbio. 26. Quum defecerint ligna, extinguetur ignis. Ille qui per impatientiam se excusat de hoc, quod à carne sua vincitur, potest Dominus dicere illud, quod dixit Abraham Saræ conquerenti de ancilla sua, Genes. 16. Ecce, inquit, ancilla tua in manu tua est: vtete ea vt liber. Itē ieiunium diabolus ab homine expellit, sicut fames cogit lupū exire à nemore. Ieiuniū ponit diabolus in arido, vbi requiem non habet. Matth. 12. Cū immundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca arida, quærens requiem, & nō inuenit. Diabolus admodum piscis habitat in locis humentibus. Iob 40. Isid. Immundi spiritus ibi se magis immittunt, vbi plus viderint escæ & porum. Sed per ieiunium diabolus poni debet in loco sicco, vt ibi interficiatur: secundum consilium Raphaëlis. Tob. 6. dicens ad Tobiam minorem de pisce magno, qui stabat ad deuorandum eum vt extraheret eum de aqua: quo facto, cœpit palpitare ante pedes eius, & qui prius stabat ad deuorandū, tunc de facili est occisus. Sic diabolus de facili occiditur in hominibus per ieiuniū. Ambrosius: Vides quanta est vis ieiunij, vt ieiunus homo spūto suo terrenū serpētē interficiat: multo fortius ergo spirituales serpentes. Iudith 13. Post ieiunium amputauit caput Holofernus. Et filij Israël post ieiunium & fletum vicerunt illos de tribu Beniamin. Iudic. 12. Item ieiunium de corpore nostro sacrificium Deo facit in odorem suauitatis: Rom. 12. Obsecro vos per misericordiam Dei, vt exhibeatis corpora vestra hostiam vāuentem, sanctam &c. Eccle. 24. Quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris. Suavis odor myrrhæ est ieiunij placētia. Valet etiā ieiunium ad corporis sanitatem. Vnde dicitur in medicina, q̄ abstinentia est summa medicina. Eccle. 37. Qui abstinens est, adiciet ad vitam. Item valet cōtra aduersitates. 1. Esdræ 8. Ieiunauimus, & rogauimus Dominum, & euēnit nobis prosperè. Quantum ieiunium placeat Deo, figuratum est Gene. 21. Vbi Abraham fecit grande conuiuium in ablactatione Isaac. Ieiunium mensa Christi hominem dignum efficit. Bernardus in sermonibus: Non est magnum si ieiunet in Christo, qui sessurus est ad mensam patris cum eo. Lucæ 6. Beati qui nunc esuritis, quoniam sa-

turabimini. ¶ Sequitur de speciebus ieiunij. Notandum est ergo quòd triplex est ieiunium, scilicet ieiunium à peccato, ieiunium à cibo, & à temporali gaudio. De primo dicit Hieronymus. Tur praclara est apud Deum abstinencia corporis, quum animus ieiunat à vitiis. Quid enim prodest tenuari corpus abstinencia, cuius animus intumescit superbia? Isidorus: Qui à cibis abinent & pranè agunt, dæmones imitantur, quibus esca nò est, & nequitia semper est. Esa. 58. Quate ieiunauimus, & nò asperxit. Et subditur respòsio. Ecce in diebus ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra, &c. ecce ad lites & contentiones ieiunatis. Gl. Homo interior vescitur carnibus draconis, qui datur esca populo Æthiopum. Et post: Nunquid tale est ieiuniù quod elegi? Nòne hoc est magis ieiuniù quod elegi? Dissolue colligationes impietatis. ¶ Ieiuniù à cibo triplex est. Aliud enim est detestabile, aliud laudabile, aliud indifferens. Ieiunium indifferens est, quando homo ieiunat causa infirmitatis vel indigentia solum. Detestabile est, vt hypocritis, vel auaris, qui ieiunāt vt parcat ventre, vel gulosis, qui ieiunant vt postea melius comedant. De ieiunio hypocritarum dicitur Mat. 6. Quum ieiunatis, nolite fieri sicut hypocritæ tristes. Chryl. Si quis ieiunat, & tristè se faciat, hypocrita est: quanto iniquior est qui nò ieiunat, sed in facie sua arguentis quibusdam pingit venalem pallorem. Qui ieiunant propter laudè humanam, multù sunt fatui. De hoc enim quod vni hosti subtrahunt, scilicet carni, duos hostes pascunt, mundum scilicet, & diabolum. Ieiunant enim vt pascant oculos hominum. Puluete etiam vanæ gloriæ pascunt diabolum. Esa. 65. Serpent puluis panis eius. Auari etiam fatui sunt, qui proprio ori subtrahunt, quod in ore diaboli ponunt. Os diaboli est bursa auaritia. Hiero. Sit ieiuniù non marsupij lucrum, sed facieras animarum. ¶ Tertio, ieiunio ieiunāt illi quorum Deus venter est, ad Philip. 3. qui imminente solennitate Dei sui, scilicet ventris, faciunt ieiunium vigilia. Gre. in Pastoral. Nò Deo, sed sibi ieiunant, si ea quæ ad tempus ventri subtrahit, non inopibus tribuit, sed venter postmodum offerenda custodit. ¶ Ieiunium laudabile describit Hieronymus, dicēs: Sint pura, casta, simplicia, & nò superstitiosa ieiunia. Pura, vt homo sit absque mortali. ad Ro. 12. Oblat vos p misericordiã Dei, vt exhibeatis corpora vestra hostiã uiuentè, sanctã, &c. Qui in mortali ieiunat: corpus suum velut cadauer mortuù Deo offert. Casta vt bona intentione fiant. Simplicia vt nò querat homo delicias. Hierony. Qui Christum desiderat, non curat quàm pretiosis ciuis steruus efficiat. Isido. Spernit

tar ieiun
qui deli
dunt vna
lem gran
duos ob
suum ho
minis, so
ietunia e
molestia
laudabil
epimum
isfacien
habet, or
corpus n
nihil mi
Dei hon
in suo co
it. Ad ta
quum iei
nar, qui
largitur
ae, & ex
sectu &
eat, & in
ieiunã,
sa sectar
parui. S
Tob. 3. di
piscenti
leuitate
na, & spi
ieiunio &
De elec
nium si
debet ex
sarium e
tio, debe
tione In
Apud m
lud, Tu

tur ieiunium, quod in vespere deliciis compensatur. Sunt quidam qui delicatiora volunt habere quam ieiunant, etiam plus comedunt una vice, quam comederent duabus, si non ieiunarēt. Qui talem gratiam videntur facere Deo, qualem facit ille qui dat alicui duos obulos pro denario. Tales videntur velle parum gravare suum hospitem, scilicet carnem, qui soluenda carni duobus terminis, soluunt termino vno tempore medio. Non debent etiam ieiunia esse supersticiosa. Hiero. Quid prodest oleo non vesci, & molestias quas sua difficultatesque aliorum querere? Ieiunium laudabile tres habet species, scilicet ieiunium bonum, melius & optimum. Ieiunium bonum est, quando cum charitate est, ad satisfaciendum Deo pro peccatis. Ambrosius: Qui charitatem non habet, omne bonum amittit quod habet. 1. ad Cor. 13. Si tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Ieiunium melius est quando aliquis ieiunat ad Dei honorem, & proximi utilitatem, ut scilicet Dei contumeliam suo corpore vindicet, ut pauperibus tribuat quod sibi subtrahit. Ad tale ieiunium monet Dominus Matth. 6. dicens: Tu autem quum ieiunas, unge caput tuum, &c. Gl. interlinearis: Deo ieiunat, qui pro eius amore se macerat, & quod sibi subtrahit, alteri largitur. Optimum ieiunium est quando homo ex una parte abstinet, & ex altera parte bona agere non cessat. Isidorus: Hoc est perfectum & rationale ieiunium, quando noster homo exterior ieiunat, & interior orat. Sunt aliqui qui nihil boni possunt facere quum ieiunant, sed ludunt ne sint otiosi. Bernardus: Pro vitando otio otiosa sectari, ridiculum est. Ieiunant a gaudio temporali viri contemplativi. Sic ieiunabat qui dicebat, Renuit consolari anima mea. Tob. 3. dicebat Sara: Mundam servavi animam meam ab omni concupiscentia: nunquam cum ludentibus me miscui, neque cum his qui in levitate ambulant participem me praebui. ¶ Sequitur de his que concomitari debent ieiunium, quae sunt tria, Oratio, eleemosyna, & spiritualis letitia. De primo, Tob. 12. Bona est oratio cum ieiunio & eleemosyna, magis quam thesauros auri recondere. De eleemosyna dicit Aug. in quodam sermone: Tale est ieiunium sine eleemosyna, qualis sine oleo lucerna. Homo primum debet exicari ab aquis deliciarum per ieiunium. Secundo, necessarium est oleum pietatis quod pertinet ad eleemosynam. Tertio, debet applicari Deo a quo debet illuminari, quod fit in oratione. In his tribus est iustitia hominis, ut dicit gl. sup illud Ps. Apud me oratio Deo vitae meae. De letitia dicit glossa super illud, Tu autem quum ieiunas, unge, &c. Caput, inquit, ungit, qui

spirituali læticia intus pinguescit. 2. ad Cor. 9. Hilarem datose
diliget Deus.

*De erroribus circa disciplinam. Et primò de errore illorum qui dicunt
nullum esse excommunicandum. Et de errore illorum qui dicunt
maleficos non esse puniendos.*

C A P. VII.

Primò tangitur de errore illorum qui dicunt nullum esse
communicandum. Secundò de errore illorum qui dicunt
maleficos non esse puniendos pœna temporali. ¶ Primus error
videtur posse inniti his testimoniis sacre scripturę. Legitur Luc. 6. Nolite iudicare, & non iudicabimini. Peccant ergo sacerdo-
tes qui excommunicationis sententiam ferendo homines iudicant. Item ad Ro. 2. Inexcusabilis es, ò homo omnis qui iudicas.
In quo enim iudicas alium, te condemnas. Item ad Ro. 12. Benedicite & nolite maledicere. Peccant ergo sacerdotes qui homi-
nibus maledicunt. 1. ad Cor. 6. Neque maledici, neque rapaces regnum Dei possidebunt. Item 2. Pet. 3. Non reddentes malum pro malo. Ad quod monemur exemplo Christi 1. Pet. 2. Cum malediceretur, non maledicebat. Item Eccle. 21. Quum maledicit impius diabolum, maledicit ipse animam suam. Si diabolus maledicendus nõ est, multo fortius homines non sunt maledicendi. ¶ Ad primum dicendum est, quòd est iudicium iustum, & est iudicium iniustum. Iudicium iniustum prohibitum est, iudicium verò iustum non est prohibitum: inò Christus monet ad illud Ioan. 7. Nolite, inquit Christus Iudais, secundum faciem iudicare, sed iustum iudicium iudicate. De manifestis concessum est nobis iudicium, de occultis non. 1. ad Cor. 4. Nolite ante tempus iudicare quoadusque veniat Dominus, qui illuminabit abscondita tenebrarum. 2. ad Tim. 5. Peccantes coram omnibus argue, vt ceteri timorem habeant. Quòd apostoli habuerint potestatem iudicandi, ostendi potest ex eo quod dictum est Petro, Matt. 16. Quodcunque ligaueris super terram, erit ligatum & in cælis: & quodcunque solueris super terram, erit solutum & in cælis. Item eiusdem 18. Quæcunque alligaueris super terram, erunt ligata & in cælo. Et Ioan. 20. Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. 1. ad Corinrh. 5. ostendit Apostolus se iudicasse Corinthium fornicatorem: Ego, inquit, absens corpore, præsens autem spiritu, iam iudicavi, vt præsens, eum qui sic operatus est in nomine Domini nostri Iesu Christi congregatis vobis, & meo spiritu, cum virtute Domini Iesu, tradere huiusmodi hominem satanæ in interitum carnis, vt spiritus saluus sit in die domini